

Bijlage bij de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Wijziging van enkele belastingwetten en enkele andere wetten ten behoeve van het vervangen van de Verklaring arbeidsrelatie door de Beschikking geen loonheffingen (Wet invoering Beschikking geen loonheffingen)

Aanleiding

In het wetsvoorstel 'Wet invoering Beschikking geen loonheffingen' (hierna: BGL) wordt in de memorie van toelichting gesproken over een webmodule die het wegingsysteem van de Verklaring arbeidsrelatie (hierna: VAR) vervangt. Deze interactieve webmodule is een faciliteit van de Belastingdienst. Deze webmodule heeft de Belastingdienst samen met andere ministeries ontwikkeld en wordt extern gebouwd. Het is een faciliteit die er op gericht is om, aan de hand van door de opdrachtnemer te beantwoorden vragen, vast te stellen of de opdrachtgever loonbelasting en premie volksverzekeringen moet inhouden en afdragen en premies werknemersverzekeringen verschuldigd is. De webmodule als zodanig maakt overigens geen direct onderdeel uit van het wetsvoorstel. Hij hoeft overigens niet te worden gebruikt als partijen geen behoefte hebben aan zekerheid vooraf.

De webmodule maakt het voor opdrachtgevers en opdrachtnemers makkelijker, geeft nauwkeurige uitkomsten en is online beschikbaar. Hieronder volgt een beknopte toelichting op de werking van de webmodule.

1. Onderscheid tussen BGL en VAR

Een VAR is een uitspraak op basis van verwachtingen over de kwalificatie van de inkomsten voor de inkomstenbelasting. Er bestaan vier verschillende VAR's, waarvan alleen de VAR-wuo en VAR-dga een opdrachtgever vrijwaren van het betalen van loonheffingen.

Een BGL geeft alleen aan dat een opdrachtgever geen loonbelasting en premie volksverzekeringen hoeft in te houden en af te dragen op de inkomsten van de opdrachtnemer en over die inkomsten geen premies werknemersverzekeringen verschuldigd. De aanvraag leidt tot een BGL of een afwijzing BGL. Er wordt geen uitspraak gedaan over de aard van de inkomsten voor de inkomstenbelasting. Het voornemen is om de weging die leidt tot een BGL of een afwijzing BGL transparant te maken.

2. Invullen van de vragenset

Een opdrachtnemer vult een vragenset in die op zijn situatie betrekking heeft. De vragen zijn gebaseerd op wetgeving en jurisprudentie. De webmodule is interactief. Dat wil zeggen dat deze zo is gebouwd dat veel vervolgvragen voortborduren op een eerder gegeven antwoord en dat waar mogelijk vragen worden overgeslagen. De gemiddelde invultijd voor een opdrachtnemer is 20 minuten voor een vragenset als hij de benodigde informatie (zoals DigiD en inschrijving van de kamer van Koophandel) bij de hand heeft.

Voor een volgende BGL (voor een ander jaar, andere werkzaamheden of andere condities) kunnen gegevens uit een eerder aanvraagformulier gekopieerd worden. Op deze manier hoeven slechts de wijzigingen opnieuw ingevuld te worden. Een volgende BGL kost dus minder tijd dan de eerste aanvraag.

3. Aantal aan te vragen BGL's

Een BGL is een hulpmiddel bij twijfel over de aard van een arbeidsverhouding, het is nooit verplicht om een BGL te hebben. In veel gevallen is de aard van de arbeidsverhouding evident, en dan ligt het aanvragen van een BGL niet voor de hand. Een opdrachtnemer zal in de regel met één BGL kunnen volstaan voor al zijn opdrachtgevers en voor al zijn opdrachten. Dat is alleen anders als hij verschillende soorten werkzaamheden verricht, waardoor deze niet onder één noemer te scharen zijn, of als hij zijn werkzaamheden onder verschillende condities verricht.

Bijvoorbeeld een opdrachtnemer die journalist is voor radio, tv, krant en internet kan één BGL aanvragen namelijk als journalist. Een opdrachtnemer die in de zomermaanden bij tuinders met eigen gereedschap pluk-, maai- en sloopwerk verricht en in de wintermaanden bij verschillende opdrachtgevers als schilder zijn diensten aanbiedt, heeft twee BGL's nodig.

Verder kan het zo zijn dat een opdrachtnemer dezelfde soort werkzaamheden verricht bij al zijn opdrachtgevers, maar dat dit niet altijd onder dezelfde omstandigheden gebeurt. Die omstandigheden kunnen de medeverantwoordelijkheid van de opdrachtgever raken (zie onder 4 Medeverantwoordelijkheid van de opdrachtgever). Daarom moet de opdrachtnemer meer dan één BGL aanvragen als die elementen niet bij alle opdrachtgevers gelijk zijn. De opdrachtnemer werkt bijvoorbeeld bij één opdrachtgever uitsluitend met het materiaal en gereedschap van de opdrachtgever, terwijl hij bij alle andere opdrachtgevers met zijn eigen materiaal en gereedschap werkt. Deze opdrachtnemer kan niet met één BGL toe, maar vraagt dan een tweede aan. Of hij spreekt met die ene opdrachtgever af om ook daar voortaan met eigen materiaal en gereedschap te werken.

4. Medeverantwoordelijkheid van de opdrachtgever

Het wetsvoorstel 'Wet invoering Beschikking geen loonheffingen' regelt de medeverantwoordelijkheid van de opdrachtgever. De medeverantwoordelijkheid houdt in dat de opdrachtgever onder voorwaarden met betrekking tot de arbeidsrelatie volledig gevrijwaard is van het inhouden en afdragen van loonbelasting en premie volksverzekeringen en ook geen premies werknemersverzekeringen is verschuldigd. De kern van de voorwaardelijke vrijwaring zit in het volgende. De opdrachtnemer heeft in zijn aanvraag voor een BGL antwoord gegeven op vragen uit zijn vragenlijst. Een aantal van die antwoorden (die op omstandigheden en condities van de werkzaamheden zien) staan als 'stelling' afgedrukt op de BGL. Het zijn eenvoudig te controleren stellingen die op één A4-tje passen. Als een opdrachtgever de BGL aanneemt dan verifieert hij of de stelling(en) overeenkomen met de manier waarop hij en de opdrachtnemer de werkzaamheden zijn overeengekomen. Alleen als de stellingen overeenkomen met de feitelijke wijze waarop wordt gewerkt dan geniet de opdrachtgever volledige vrijwaring voor de loonheffingen.

Welke vragen leiden tot medeverantwoordelijkheid?

Welke vragen de medeverantwoordelijkheid raken en hoe vervolgens de stelling naar aanleiding van een gegeven antwoord eruit ziet, wordt o.m. via de site van de Belastingdienst gecommuniceerd. Om de compliance te bevorderen wordt aan deze vragen en stellingen een zo breed mogelijke bekendheid gegeven.

Hoe controleert de opdrachtgever de stellingen?

De opdrachtgever is vrij om de stellingen te controleren op de wijze die hem goeddunkt. De stellingen raken condities en omstandigheden die binnen zijn invloedssfeer liggen. Vrijwel alle stellingen zal de opdrachtgever zonder (veel) inspanning kunnen verifiëren, zoals: betaalt u uw opdrachtnemer als hij ziek is of verlof heeft, mag hij zich zonder uw toestemming laten vervangen. De inspanning die hij zich mogelijk moet getroosten, levert hem vervolgens (als de stellingen correct zijn) volledige vrijwaring voor de loonheffingen op.

Voorbeeld

Een opdrachtnemer die in het bezit is van een BGL heeft vragen beantwoord die op zijn situatie slaan, waaronder vragen die betrekking hebben op de voorwaarden en omstandigheden waaronder hij werkt. Dit houdt in dat op zijn BGL een aantal stellingen staan opgenomen die de opdrachtgever toetst.

Een BGL-houder (loodgieter) heeft onder meer aangegeven dat hij gebruik maakt van zijn eigen gereedschap en materiaal en dat hij zich vrij kan laten vervangen. Ook deelt hij zijn eigen werktijden in en krijgt hij niet doorbetaald bij ziekte of verlof. Verder sluit hij zelf de overeenkomsten met zijn opdrachtgevers af. Dit zijn overigens opdrachtgevers waar hij niet in de laatste zes maanden in dienstbetrekking heeft gewerkt. Hij moet het werk overdoen als het werk niet goed is gedaan, zonder dat hij daar opnieuw voor betaald krijgt en hij heeft een beroepsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Deze informatie levert de volgende door zijn opdrachtgever(s) te toetsen stellingen op:

- Uw opdrachtnemer zorgt zelf voor gereedschappen, hulpmiddelen en materialen;
- De opdrachtnemer kan de werkzaamheden zonder uw toestemming door iemand anders laten uitvoeren;
- Uw opdrachtnemer kan zelf de werktijden bepalen en hoeft zich ook niet te houden aan bloktijden;
- Als uw opdrachtnemer ziek is, betaalt u niets door, u reserveert niets en u geeft geen toeslag voor ziekte-dagen;
- Als uw opdrachtnemer vrij neemt, betaalt u niets door, u reserveert niets en u geeft geen toeslag voor vakantie-dagen.
- U sluit rechtstreeks een overeenkomst met uw opdrachtnemer;
- Uw opdrachtnemer heeft in de afgelopen 6 maanden geen soortgelijk werk bij u in loondienst gedaan;
- Als het werk niet voldoet aan de opdracht-overeenkomst, moet uw opdrachtnemer dat werk gratis aanpassen of opnieuw doen;
- Uw opdrachtnemer is aansprakelijk voor de schade die hij veroorzaakt bij normale uitoefening van de werkzaamheden.

De opdrachtgever hoeft, nadat hij heeft vastgesteld dat de stellingen kloppen, niets meer te doen. Een kopie van de BGL wordt door de opdrachtgever in zijn administratie bewaart.

